

2025-05-23

Stora Enso Skogsegendom AB,
Åsgatan 22
791 80 Falun

Synpunkter på samråd enligt 6 kapitlet miljöbalken gällande vindkraftpark Sorbus, Söderhamns kommun, Gävleborgs län

Naturskyddsföreningens inställning till vindkraft generellt är positiv. Vi anser att vindkraften är en förnyelsebar energikälla som på rätt plats kan ge ett bra tillskott till grön el. Det gäller dock att hitta områden som inte ger en alltför stor negativ påverkan på naturmiljön. Särskild försiktighet måste visas i områden som är viktiga för örnar och andra större rovfåglar samt att de viktigaste häcknings- flyttnings- och övervintringsområdena undantas från utbyggnad. .

Stora Enso har skickat samrådshandlingar över förslag till vindkraftpark inom samma område som tidigare var aktuellt under namnet Ödmården. Området har minskat något i omfång till yta och antal verk. I gengäld avser man att bygga ännu högre verk än vad man planerade tidigare. Området omfattar dock i stort sett samma område som man ansökte om under namnet Ödmården. Det är de östliga delarna i norr och söder som har uteslutits. I norr och söder sträcker sig området lika långt som i Ödmårdenprojektet. Därför har de synpunkter som lämnades av dåvarande ordförande i länsförbundet av Naturskyddsföreningen, Stig Hammarsten, inför ansökan om vindkraftparken Ödmården giltighet även för den del som Sorbus omfattar.

Detta område som omfattas av det tidigare projektet Ödmården, lever upp till benämningen. Förutom sedvanligt trakthyggesbruk bedrivs ingen industriell verksamhet och det finns inga bosättningar förutom äldre fåbodemiljöer. Det är med andra ord ett område som har lämnats i fred för det vilda livet att ta plats. Det är ett skäl till att det finns ovanliga och rödlistade fågelarter, utöver de mer vanligt förekommande.

Inte bara ovanliga och rödlistade fågelarter finns i området. Noteringar i Artportalen visar att även andra sällsynta artgrupper finns representerade inom området t ex sotnätfjäril, Tvåårgårdens gamla tomt, Knärot vid Långsval (ur Artportalen) bland andra. Många noteringar av rödlistade arter har gjorts i området Goddagsmyran, som precis har lämnats utanför ansökningsområdet.

Ett annat område som precis har lämnats utanför projektområdet är Rasbergsskogen, som är en skog som borde ha varit omnämnd bland nyckelbiotoperna i samrådsunderlaget. Det är ett område som Stora Enso har avsatt som särskilt värdefull natur. Det är förvånande att Rasbergsskogen inte omnämns i samrådsunderlaget som nyckelbiotop när det kanske är det största och mest värdefulla området som gränsar till projektområdet. Den är också omnämnd i Länsstyrelsens rapport om värdefull natur i Gävleborg, 1997:12. Även Söderhamns kommun har den med i sin "Översiktsplan 2040".

Denna stora vindkraftpark riskerar att få påverkan också på värdefulla natur- och kulturmiljöer utanför själva etableringsområdet. I och med att utbredningen i nord-sydlig riktning är densamma som i projekt Ödmården så ligger sydgränsen mer eller mindre direkt intill Skärjåns naturreservat och riksintresset för naturvård upp till Tönnebro-Noran. Strax söder därom finns Åby urskogs naturreservat och Skärjåskogens naturreservat. Några km sydöst och öster om området finns Axmars kulturresevat och Axmars naturreservat. Som gränsgranne i norr finns naturreservatet Storröjningsmorän.

Man bör åtminstone ha ett skyddsavstånd till naturreservaten på omkring 1 km. Man borde också ha ett skyddsavstånd till Rasbergsskogen och Goddagsmyran som ligger strax norr om Rasbergsskogen. Skyddsavstånden ska vara tillräckligt stora för att inte riskera påverkan. Placeringen av vindkraftverken redovisas i figur 3-2 i samrådsunderlaget. Ett vindkraftverk har placerats alldeles intill Rasbergsskogen.. Även ett verk väster om Goddagsmyran ligger nära det skyddsvärda området. Dessa bör tas bort från projektet.

Med tanke på att ytterligare verksamhet planeras i området, såsom ny dragning av Ostkustbanan och kabeldragningar från planerade vindkraftparker till havs, bör man i detta projekt visa stor hänsyn för att inte förvandla hela området till en industripark.

Våra synpunkter kan sammanfattas enligt nedan:

- 1. Positiv inställning till vindkraft – med villkor:** Naturskyddsföreningen är generellt positiv till vindkraft som förnybar energikälla, men betonar att placeringen måste ske med stor hänsyn till naturmiljö och särskilt skyddsvärda områden, som viktiga fågelmiljöer.
- 2. Likheter med tidigare projekt Ödmården:** Det nya förslaget för vindkraftparken Sorbus täcker i stort sett samma område som det tidigare projektet Ödmården, med vissa justeringar. Synpunkter från tidigare samråd kvarstår därför i relevans.
- 3. Rik biologisk mångfald i området:** Området hyser ovanliga och rödlistade arter, både fåglar och insekter som sotnätfjäril och växter som knärot. Detta beror på att området är relativt ostört av mänsklig aktivitet.
- 4. Kritik mot bristfälligt samrådsunderlag:** Viktiga naturmiljöer som Rasbergsskogen och Goddagsmyran har inte tagits upp tillräckligt i samrådshandlingarna, trots att de är dokumenterade som särskilt värdefulla i flera rapporter och planer.
- 5. Risk för kumulativ påverkan och krav på skyddsavstånd:** Vindkraftparken riskerar påverka närliggande natur- och kulturresevat. Föreningen föreslår minst 1 km skyddsavstånd till skyddade områden och föreslår att vissa verk tas bort för att undvika negativ påverkan, särskilt med tanke på annan planerad infrastruktur i området.

Christina Åström
Ordförande Naturskyddsföreningen Söderhamn